

Justice Isaac Amit
Supreme court of Israel
Chairman of the Central
elections committee
to the 25th Knesset

قاضي إسحاق عميت
المحكمة العليا
رئيس لجنة الانتخابات
المركزية للكنيست 25

השופט יצחק עמית
בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת ה-25

פ"מ 3/25

המבקשת : התנועה לאיכות השלטון

נגד

המשיבים :

1. אריה דרעי
2. רשימת ש"ס – התאחדות הספרדים שומרי תורה
3. היועצת המשפטית לממשלה
4. פרקליט המדינה

בקשה לפי סעיף 6(ג) לחוק יסוד: הממשלה

בשם המבקשת : עו"ד אליעד שרגא ; עו"ד תומר נאור ; עו"ד הידי נגב

החלטה

1. מונחת לפניי בקשה שאקבע כי על המשיב 1 (להלן : **המשיב**) חל קלון עקב הרשעתו בפלילים, ומשכך אין הוא כשיר לכהן כשר בממשלת ישראל. המבקשת נתלית בהוראת סעיף 6(ג) לחוק יסוד: הממשלה.

2. על פי העולה מהבקשה ומנספחיה, ביום 1.2.2022 נידון המשיב לעונש של 12 חודשי מאסר על תנאי וקנס בסך 180,000 ₪, בעקבות הודאתו והרשעתו, במסגרת הסדר טיעון, בביצוע עבירות של סיוע לעריכת הצהרה שאינה נכונה לפי סעיף 98 (ג) לחוק מיסוי המקרקעין (שבח ורכישה), תשכ"ג – 1963, וכן עבירות של הגשת דו"ח וידיעות לא נכונות ללא הצדק סביר, אי הגשת דו"ח למס הכנסה ואי ניהול פנקסי חשבונות וזאת על פי סעיפים 216(4), 216(5) ו- 217 לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש].

3. לטענת המבקשת, חזקת הקלון הקבועה בסעיף 6(ג) לחוק יסוד: הממשלה חלה על העונש שהוטל על המשיב; כי בהיעדר קביעה של בית המשפט אשר הרשיע וגזר את דינו של המשיב לעניין הקלון, בסמכות יושב ראש ועדת הבחירות לעשות כן; כי קביעה שעל המשיב חל קלון המונע ממנו לכהן כשר בממשלת ישראל תגשים את תכליות החקיקה ואת הערכים העומדים

בבסיסה; וכי בהינתן הזכות לבחור וערך השקיפות במערכת בחירות, יש לדון בשאלת הקלון החל על המשיב כבר בעת הזו.

4. לאחר שעיינתי בבקשה ובנספחים לה הגעתי לכלל מסקנה כי דינה להידחות על הסף, אף מבלי להידרש לתגובת המשיבים.

5. כותרתו של סעיף 6(ג) לחוק יסוד: הממשלה, בו תולה המבקשת את יהבה, היא "כשירותם של השרים" ולשונו מורה כך:

"(ג) (1) לא יתמנה לשר מי שהורשע בעבירה ונידון לעונש מאסר וביום מינויו טרם עברו שבע שנים מהיום שגמר לרצות את עונש המאסר או מיום מתן פסק הדין, לפי המאוחר, אלא אם כן קבע יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית כי אין עם העבירה שבה הורשע, בנסיבות הענין, משום קלון.
(2) יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית לא יקבע כאמור בפסקה (1), אם קבע בית המשפט, לפי דין, כי יש עם העבירה שבה הורשע משום קלון".

6. כלומר, המכוון קבע מעין "חזקת קלון" לפיה אדם שהורשע ונידון לעונש מאסר על פי התנאים המנויים בחוק היסוד לא יהיה כשיר לכהן כשר בממשלת ישראל, אלא אם כן קבע יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית כי אין בעבירה שבה הורשע אותו אדם משום קלון (השוו: בג"ץ 5853/07 **אמונה תנועת האישה הדתית לאומית נ' ראש הממשלה, אהוד אולמרט**, פ"ד סב(3) 445 (2007); בג"ץ 11243102 **פייגלין נ' יו"ר ועדת הבחירות המרכזית** (15.05.2003) (להלן: **עניין פייגלין**), שם נסובה עתירה על סעיף 6(א) לחוק-יסוד: הכנסת, שעניינו בכשירותו של מועמד להיבחר לכנסת, ונקבע בהרכב מורחב, על דעת 10 שופטי הרוב, כי הוראת סעיף 6(א) לחוק-יסוד: הכנסת קובע חזקת קלון; בג"ץ 797/20 **סילבר נ' יו"ר ועדת הבחירות לכנסת ה-23** (6.2.2020) (להלן: **עניין סילבר**); בג"ץ 6614/13 **חמוז נ' יו"ר ועדת הבחירות המרכזית** (14.10.13); בג"ץ 8290/03 **אלחלים נ' יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת** (24.09.2003) בשניהם נדונה כשירותו של מי שהורשע ונדון למאסר להתמודד למועצה של רשות מקומית לפי סעיף 7(ב) חוק הרשויות המקומיות (בחירות), (התשכ"ה-1965)). עוד נקבע בסעיף כי יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית לא יידרש לעניין קלון אם נקבע קלון בהחלטת בית משפט. [במאמר מוסגר אציין כי בעניין **סילבר** – כב' השופט מזוז התייחס לסעיף 6(א) כקובע מעין חזקת קלון (פסקה 12 לפסק דינו), אך השופט מינץ ביקש שלא לקבוע בכך מסמרות, והשופטת ברק-ארז הצטרפה להסתייגותו, אך הערות אלה מנוגדות לאמור בעניין **פייגלין** ובפסיקה הנוספת שהובאה]. עיננו הרואות, סעיף 6(ג) לחוק יסוד: הממשלה מסמך את יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית לכנסת לדון בבקשה לקביעת **היעדר** קלון. משמע, במקרים שבהם בית משפט הטיל עונש מאסר על אדם ולא קבע במפורש דבר לעניין הקלון, בסמכותי לקבוע כי חזקת הקלון הקבועה בסעיף הנ"ל, לא חלה. לעומת זאת, הסעיף אינו מסמך את ידי לדון

בבקשות לקביעת **קיומו** של קלון. המבקשת אף לא הצביעה על סעיף חוק ספציפי אשר מעניק סמכות זו באופן מפורש ליושב ראש ועדת הבחירות.

7. זאת ועוד. בסעיף 3 לחוק הממשלה, תשס"א 2001 קבע המחוקק מי רשאי להגיש בקשה לפי סעיף 6(ג) לחוק יסוד: הממשלה:

"הגשת בקשה לפי סעיף 6(ג) לחוק-יסוד: הממשלה
3.בקשה ליושב ראש ועדת הבחירות המרכזית לפי סעיף 6(ג) לחוק-
יסוד: הממשלה (להלן – חוק היסוד), **תוגש בידי ראש הממשלה, או
חבר הכנסת שהוטל עליו התפקיד להרכיב ממשלה, לגבי מי שמועמד
להיות שר" (ההדגשה שלי, י.ע.).**

ודוק, לא כל אדם רשאי להגיש את הבקשה שהניחה המבקשת בפניי. המחוקק בחר לייחד את הסמכות להגיש בקשה לקביעת היעדר קלון לפי סעיף 6(ג) לחוק יסוד: הממשלה, אך ורק לראש הממשלה או לחבר הכנסת שהוטל עליו התפקיד להרכיב ממשלה (ראו גם שמעון שטרית, **הממשלה: הרשות המבצעת - פירוש לחוק יסוד: הממשלה**, 725 (2018)). דומני שלא יכול להיות חולק כי המבקשת אינה אחד מהשניים, ועל כן אין היא כשירה להעלות את הסוגיה בפניי.

8. לבסוף, אזכיר כי אנו מצויים במהלך מערכת הבחירות לכנסת ה-25. בחירות, כשמן כן הן, בחירות לכנסת ולא לממשלה. המבקשת האריכה בבקשתה על הטעמים המצדיקים דיון בסוגיה כבר כעת, לנוכח החשיבות בשמירה על חופש ההצבעה, המחייב להציג בפני ציבור הבוחרים תמונה בהירה ושקופה של המתמודדים בבחירות. לטענת המבקשת, העובדה כי המשיב מצהיר בריש גלי על כוונתו להתמנות לשר יש בה משום ניסיון להשפיע על הבוחרים תוך "גניבת דעת ציבורית בדרכי עורמה". ברם, דומני כי הבוחר הסביר יודע שהמתמודדים בבחירות מקווים להיות אלו שישתתפו בהרכבת הממשלה הבאה ושואפים להתמנות לתפקיד שרים בה. אין הדבר בגדר סוד או "גניבת דעת".

מכל מקום, משהבחירות עדיין לא התקיימו; משתפקיד הרכבת הממשלה טרם הוטל על מי מחברי הכנסת; משהרכב הסיעות אשר ירכיבו את הממשלה אינו ידוע לאיש (לרבות המבקשת); ומשחלוקת תפקידי השרים עדיין לא החלה ומועד השבעתם מעל בימת הכנסת לא נקבע – ברור שטרם בשלה העת לדון בסוגיית כשירותו של המשיב להתמנות לשר (השוו בג"ץ 8145/19 **ברי נ' היועץ המשפטי לממשלה**, פסקאות 10-11 (2.1.2020), שם ביקשו העותרים, עוד בטרם נערכו הבחירות לכנסת ה-23, כי יינתן צו האוסר על הטלת מלאכת הרכבת הממשלה על חבר כנסת שהוגש נגדו כתב אישום בעבירות שיש עמן קלון). הדברים אף משתמעים מכך שהמחוקק ייחד את הסמכות להגשת הבקשה לראש הממשלה או חבר הכנסת שעליו הוטלה מלאכת הרכבת הממשלה, "לגבי מי שמועמד להיות שר". ודוק, רק בשלב שבו

מצויים העוסקים במלאכה בשאלת מינויו של פלוני לתפקיד שר בממשלת ישראל, ויש לראות את אותו פלוני בגדר "מועמד להיות שר", או-אז ניתן להגיש בקשה בעניינו. משכך, אין מנוס מלקבוע כי הבקשה מוקדמת ותאורטית.

9. סוף דבר, מהטעמים שפורטו לעיל, כולם ביחד כמו גם כל אחד מהם בנפרד, הבקשה נדחת על הסף. בנסיבות, ומשלא התבקשה תשובת המשיבים, זו הפעם, והרבה לפני משורת הדין בשים לב להיקפה של הבקשה שלפנינו, לא ייעשה צו להוצאות לטובת אוצר המדינה.

ניתנה היום, כ"ד באלול התשפ"ב (20 בספטמבר 2022).

יצחק עמית

שופט בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת ה-25

